

Zavod za uveljavljanje vizualne kulture Vizo – Program za mlade **Mad about film**
www.madaboutfilm.si - Avgust, 2016

4 **Pripravila:** *Tina Poglajen*

Uredila: *Petra Meterc*

Prelom: *Rok Govednik*

Ptice selivke

(Les oiseaux de passage)

Režija: Olivier Ringer

Scenarij: Olivier Ringer, Yves Ringer

Leto: 2015

Žanr: mladinski film

Igralska zasedba: Clarisse Djuroski, Léa Warny, Alain Eloy

Direktor fotografije: Mihnea Popescu

Montaža: Alanté Alfandari

Izvirna glasba: Bruno Alexiu

Napovednik: <https://www.youtube.com/watch?v=8jne20yOAxU>

IMDb: <http://www.imdb.com/title/tt4545832/>

M A D A B U T F I L M

OLIVIER RINGER (1961) je leta 2006 posnel svoj prvi celovečerni film, *Pom le Poulain*. Pred tem je snemal kratke igrane filme, ki so bili nagrajeni na festivalih, kot je festival fantastičnega filma v Avoriazu. Njegov drugi film, *On the Sly (À pas de loup, 2011)*, je bil premierno predvajan na Berlinalu, nato pa še na več kot osemdesetih festivalih in festivalih otroškega filma po vsem svetu, kjer je bil večkrat nagrajen. Filme soustvarja z bratom **Yvesom Ringerjem**, ki z njim sodeluje kot soscenarist in filmski producent.

Film *Ptice selivke* je bil, tako kot režiserjevi prejšnji filmi, posnet neodvisno in z minimalnim proračunom, prvič pa je bil predvajan na festivalih otroškega filma v Montrealu in Zlinu, kjer je prejel nagrade mednarodne žirije in žirije ECFA.

MLADINSKI FILM je filmski žanr, ki je po vsebini primeren za mlajše gledalce in gledalke, vendar njegovo ciljno občinstvo včasih niso le otroci, temveč vse starostne skupine (denimo cela družina): običajno je osrednja pripoved namenjena mlajšim, nekateri drugi deli filma (duhovite šale ali humor, ki ga razumejo le starejši) pa odraslim, ki bodo film s svojimi otroki gledali. Žanr mladinskega filma se najpogosteje meša z drugimi žanri, kot je **komedija**, **pustolovščina**, **fantazijski film**, **muzikal** ali **animirani film**.

Ti filmi – na primer *Iskanje Nema* (Finding Nemo, 2003), *Bambi* (1942), risani film *Čudežno potovanje* (2001) in drugi – so si pogosto podobni po tem, da delujejo na osnovi močnih čustev, kot je strah, ki otroka prevzamejo in fascinirajo, hkrati pa naj bi ravno izkušnja strahu otroka naučila, da se v nevarnosti zaščiti. Sicer pa se takšni filmi pogosto ukvarjajo z navezanostjo na starše, prijateljstvom med vrstnicami in vrstniki, drugimi odnosi ter igro in raziskovanjem sveta, skratka, s temami in čustvi, ki naj bi bila otrokom univerzalno zanimive. Sodobne mladinske filme čedalje bolj sooblikujejo tudi pedagoški trendi in institucije, družbene politike in trg mladinskega filma.

Mladinski film se je kot žanr začel oblikovati **v tridesetih letih**, pri tem pa sta se ameriška in evropska praksa razlikovali že od vsega začetka: medtem, ko je v Evropi ustaljen izraz mladinski film, je v Združenih državah Amerike bolj uveljavljen izraz **»družinski film«**. Razlikujeta se tudi po igralskih zasedbah, saj v ameriških filmih igrajo otroci, ki ustrezajo specifičnim vizualnim standardom, odrasli igralci pa so pogosto zvezdniki, ki naj bi privabili širše občinstvo. V nasprotju s tem evropski filmi večkrat stavijo na realizem, v njih pa pretežno nastopajo otroci, ki so »običajnega videza«.

Because now, it thinks
you are its mother.

VSEBINA

Cathyjina starša sta ločena. Njen rojstni dan, ki ga ima 29. februarja, je zato zanjo še posebej težek, saj takrat nesoglasja med njenima staršema vsakič znova izbruhnejo na površje. Za nov spor poskrbi oče, ki Cathy za rojstni dan podari jajce v valilnici, mama pa meni, da takšno darilo za otroka ni primerno.

Cathy oče opozori, da bo za ptico prva oseba, ki ga bo videla, to postala mama. Ko Cathy praznuje rojstni dan, se v njeni sobi znajde Margaux, njena prijateljica, ki je zaradi mišične bolezni priklenjena na voziček. Točno v trenutku, ko Margaux opazuje valilnico se iz jajca izvali raček - in tako Margaux postane prva oseba, ki jo raček vidi.

Cathy ji je starševsko vlogo pripravljena odstopiti, a pri tem predstavljajo oviro Margauxini starši, ki menijo, da za ptico zaradi svoje bolezni ni sposobna skrbeti. Cathy ji ga na skrivaj vseeno prinese in dekleti zanj skrbita s posvetovanjem preko mobilnih telefonov. Vendar račka Margauxini starši kmalu odkrijejo, in ga, ker mora Margaux kmalu v rehabilitacijski dom, za njenim hrbtom odpeljejo na »račjo farmo«.

Cathy in Margaux zgroženi odkrijeta, kaj to pomeni – račka bodo ubili skupaj z drugimi in ga predelali v mačjo hrano. Skupaj pobegneta od doma, da bi ga poiskali in odpeljali na varno. Pri pustolovščini jima pomaga sosed, na poti pa tudi drugi prijazni ljudje, ki ju nekajkrat rešijo pred nezgodami.

Medtem njuni starši ugotovijo, da ju ni in v skrbeh pokličejo policijo. Cathy in Margaux na begu uspe ostati toliko časa, da najdeta Račja nebesa, kraj, kjer je racam lepo (in za katerega le redko kdo verjame, da v resnici obstaja). Račka izpustita in nato na otočku sredi plitvega jezera z njim preživita še zadnji dan. Po njiju pridejo njuni starši, ki ju je skrb za hčeri medtem spametovala – Cathyjina starša se ne prepirata več, Margauxina pa zdaj razumeta, da morata hčeri dovoliti več svobode. Skupaj se vrnejo domov.

What if we were birds?

ANALIZA FILMA IN TEME ZA POGOVOR

Tudi *Ptice selivke* so – tako kot veliko evropskih mladinskih filmov – vsebinsko in slogovno realističen film. Osrednja pripoved – o deklicah, ki se sami odpravita na pustolovščino in starših, ki ugotovijo, da ne obstaja le en pravi način vzgajanja njihovih otrok – teče brez posebnih učinkov ali nadnaravnih prigod. Gre za film o želji, da bi živeli običajno življenje, potrebi po samostojnosti, o odgovornosti ter o ljubezni in nesoglasjih v družini in prijateljstvu. Tako kot Ringerjevi prejšnji filmi so tudi *Ptice selivke* posnete iz izrazito otroškega zornega kota: zgodbi sledimo tako, kot se dogaja dekletoma.

FILMSKA FORMA

Kdo v filmu igra **glavno vlogo** – čigava je zgodba? Kdo igra glavne vloge v filmih, ki niso mladinski?

Katere **druge mladinske filme** poznate? Iz katerih držav prihajajo ti filmi? Kako se razlikujejo od *Ptic selivk*?

Filmska pripoved je razdeljena na dva dela – katera dva? Kako se med seboj razlikujeta?

Kakšno vlogo v filmu igra **pokrajina**? Kakšen občutek imamo, ko se zgodba odvija v mestu in kakšen, ko dekleti pobegneta v naravo? Kakšno vzdušje ustvarjajo različni prostori?

Kakšna je **glasba** v filmu? Kakšno vzdušje ustvarja?

SAMOSTOJNOST, SVOBODA, ODGOVORNOST

Gre za teme, ki se v filmu pojavljajo skozi različne motive. Vsi starši razen Cathyjinega očeta so do svojih otrok preveč zaščitniški in jih s tem omejujejo in jim škodijo. Cathyjinima starša se spreta prav zato, ker Cathy njen oče podari valilnico in oplojeno jajce, darilo, ki naj bi od nje zahtevalo lastno udejstvovanje, skrb in odgovornost, njena mama pa prav zaradi tega misli, da darilo zanjo ni primerno. Ker jo skrbi zanjo, ji ne dovoli niti, da bi se vozila s kolesom. Tudi Margauxini starši se do svoje bolne hčerke vedejo podobno, pri tem pa ne opazijo, da so jo v skrbi za njeno zdravje obsodili na življenje v bolnici, ki nikoli ne izkusi ničesar drugega.

Se način vzgoje v smislu nadzora in svobode ter zaščitniškega odnosa razlikuje od generacije do generacije? Kaj pa od kulture do kulture? Zakaj? Kje je meja med skrbjo za varnost in popolnim nadzorom, ki dopušča zgolj minimalno ali nikakršne svobode? Kako na avtonomijo otrok vpliva sodobna tehnologija, kakršni so pametni telefoni in tablice? Ali obstaja povezava med svobodo oz. avtonomijo in odgovornostjo? Kakšna?

PRIJATELJSTVO

Margaux je le ena izmed Cathyjinih sošolk, nato pa se zbližata prav zaradi račka, kljub temu, da sta njuni življenji na nek način povsem drugačni. Cathy Margaux pomaga skrbeti zanj, nato pa skupaj pobegneta tudi od doma. Na poti se zaradi številnih nezgod tudi spreta, vendar se nato po spletu okoliščin in zaradi naklonjenosti, ki jo čutita ena do druge, kmalu pobotata.

Kaj pomeni pravo prijateljstvo? Ali prepir pomeni, da je prijateljstva konec? Kdaj in zakaj je prepir lahko tudi pozitivna stvar?

PRAVICE ŽIVALI

Najbolj brutalen in pretresljiv del filma je prizor na račji farmi, kjer račje samičke ločijo od samčkov in jih po tekočem traku zmečejo v cev, ki vodi v »Račji raj«, režiser pa je v intervjuju povedal, da so prizor posneli v turški račji farmi, kjer samčkom nato takoj odstranijo kljune, da se med seboj ne bi mogli spopadati. Gre za prizor, kakršnih v mladinskih filmih običajno ne najdemo, saj pokaže na kruto plat mesne industrije in človeškega ravnanja z živalmi na splošno.

Se vam zdi prav, da otroke in mlade ščitimo pred krutimi resnicami, kakršna je ta? Kaj lahko kot posamezniki naredimo, če se nam takšno ravnanje z živalmi ne zdi sprejemljivo? Kakšne so naše odgovornosti do domačih živali? Kaj pa do vseh živali okrog nas? Kdo odloča o tem, za katere živali bomo poskrbeli in za katere ne?

STARŠI IN DRUŽINA

V filmu glavno vlogo igrata deklici, starši pa na nek način predstavljajo njune nasprotnike, ne toliko zaveznikov: Cathy njena starša povzročata preglavice s tem, ko se prepirata in drug do drugega vedeta nezrelo, Margaux pa starša kljub dobronamernosti življenje predvsem grenita, ne pa olajšujeta.

Kako se življenje družine lahko spremeni, če se starša ločita? Je to nujno slaba stvar? Kako se starši v različnih družinah med seboj razlikujejo? Ali moramo brezpogojno zaupati v odločitve naših staršev? Kaj naredimo, če se s svojimi starši ne strinjamo?

BOLEZEN, HENDIKEP IN DRUGAČNOST

Margaux trpi za miopatijo, ki je oblika mišične bolezni. Cathy je nikoli ne obravnava drugače, kot drugih ljudi in je edina, ki misli, da Margaux mora biti račkova mama. Margaux raček s svojim prihodom popolnoma spremeni življenje, saj zaradi priklenjenosti na voziček ves čas tiči v stanovanju. Svojega življenja tudi zaradi zaščitniškosti staršev ne živi zares, pač pa je obsojena na vlogo večne bolnice, ki je zaradi zdravja in zaskrbljenosti drugih zanjo prisiljena živeti drugače, kot drugi.

Kako se Margauxino življenje razlikuje od Cathyinega? Kaj pa od vašega življenja? Zakaj ji starši ne dovolijo obdržati račka? Se vam to zdi prav?

PRIMERJAVA S FILMI:

Pobalinka (Tomboy, 2011, Céline Sciamma)

Najboljše smo (Vi är bäst!, 2013, Lukas Moodysson)

Ginger & Rosa (2012, Sally Potter)

Preden umrem (Now Is Good, 2012, Ol Parker)

Palindromi (Palindromes, 2004, Todd Solondz)

DODATNO BRANJE:

Intervju z režiserjem: <http://www.ecfaweb.org/projects/filmmaking/Ringer.htm>

